

Het effect van bezoekers- en inwonersaantal op de mate van criminaliteit in wijken van Amsterdam

Bachelorscriptie Sociologie 2020-2021

Universiteit Utrecht

Bosse Klingenberg (6269133)

Scriptiebegeleider: Joris Beijers

Tweede beoordelaar: Marjan van Lier

Universiteit Utrecht

Abstract

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de invloed van bezoekers- en inwonersaantal op de hoeveelheid geregistreeerde criminaliteit in een wijk. Hierbij wordt gekeken naar drie verschillende types criminaliteit. Dit gebeurt aan de hand van hotspots, de sociale desorganisatie-, de sociale cohesie-, de broken windows-, criminal opportunity-, de gelegenheids- en de rationele keuzetheorie. Om het effect van drukte op geregistreeerde criminaliteit te meten worden lineaire regressies uitgevoerd aan de hand van data uit de Veiligheidsmonitor 2017. Daarnaast wordt er gecontroleerd voor sociale heterogeniteit, residentiële instabiliteit en inkomensniveau. De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek is dat drukte geen significant effect heeft op de hoeveelheid geregistreeerde criminaliteit in een wijk.

Kernwoorden

Drukke, criminaliteit, inkomensniveau, sociale heterogeniteit, residentiële instabiliteit

Introductie

De afgelopen jaren komt veel voorkomende traditionele criminaliteit, zoals inbraak of geweld, in Nederland steeds minder voor en is het aantal slachtoffers met 31 procent afgenomen (CBS, 2020). Ondanks deze afname komt criminaliteit nog steeds het meest voor in de grote en drukke provincies als Noord-Holland en Utrecht. Hierin is een duidelijk verschil te zien tussen gemeenten van verschillende groottes. Zo werden er in 2019 71 gevallen van criminaliteit per duizend inwoners geregistreerd in de gemeente Amsterdam terwijl er in de gemeente Tubbergen maar zes gevallen per duizend inwoners werden geregistreerd. Er lijkt een verband te zijn tussen stedelijkheid en criminaliteit. In eerdere onderzoeken is dit verband onderzocht en deze wijzen uit dat er meer criminaliteit voorkomt in steden dan in dorpen of op het platteland (Burgers, 2001; Glaeser & Sacerdote, 1999; Hardyns, Van de Velde, Pauwels & Ponsaers, 2010). Eén van de factoren die hier invloed op heeft is de mate van drukte in de stad, wat wordt bepaald door het aantal inwoners en bezoekers van een stad (Harte & Van Houwelingen, 2017). Binnen de steden zelf zijn er ook variaties te zien in drukte, er kunnen immers grote verschillen zijn tussen wijken in het aantal bezoekers dat aanwezig is. Zo rapporteerde de gemeente Amsterdam in 2017 gemiddeld 43.940 bezoekers per dag in de wijk Grachtengordel-West en 5383 bezoekers per dag in de Kinkerbuurt (Gemeente Amsterdam, 2017).

Ondanks dat er voldoende wetenschappelijk onderzoek is gedaan naar de invloed van criminaliteit op toerisme is er weinig onderzoek gedaan naar de invloed van toerisme op criminaliteit (Dimanche & Lepetic, 1999; Levantis & Gani, 2000; Ryan, 1993). De onderzoeken die dit verband wel hebben onderzocht zijn uitgevoerd in andere landen, spreken elkaar tegen of zijn gedateerd. Zo vinden Pizam (1982) en Tran & Bridges (2009) dat het aantal bezoekers in een stad geen bepalende factor is voor de hoeveelheid gepleegde criminaliteit. Andere bronnen wijzen juist wel op een verband tussen bezoekers en criminaliteit (Biagi & Detotto, 2014; Jud, 1975; Lin & Loeb, 1977). Er is dus onduidelijkheid in de wetenschap over het verband tussen bezoekers en de mate van criminaliteit.

Daarnaast is er onenigheid over de invloed van het aantal inwoners per stad of wijk op criminaliteit. Zo vinden Kassem, Ali en Audi (2019) een positief verband tussen bevolkingsdichtheid en criminaliteit en vindt Harries (2016) een correlatie tussen bevolkingsdichtheid en het aantal gepleegde delicten. Daar staat tegenover dat Battin & Crowl (2017) juist een negatief verband vinden tussen bevolkingsdichtheid en criminaliteit. Bernasco & van den Berg (2016) zijn één van de weinigen die het verband tussen criminaliteit en verblijfspopulatie hebben onderzocht in Nederland. Deze verblijfspopulatie

bestaat uit het aantal mensen die zich op een bepaald moment op een bepaalde plek bevindt. In dit onderzoek vinden Bernasco & van den Berg (2016) echter verwaarloosbare verschillen tussen de invloed van het inwonersaantal en verblijfspopulatie op criminaliteit. Los van enkele onderzoeken zonder duidelijke consensus is er te weinig onderzoek gedaan in Nederland naar dit verband.

De verwaarloosbare verschillen gevonden door Bernasco & van den Berg (2016) bieden niet genoeg informatie over de situatie in Nederland en dit onderzoek hoopt een duidelijker beeld te kunnen geven van de relatie tussen drukte en criminaliteit. Dit onderzoek biedt inzicht in het verband tussen drukte en criminaliteit in Amsterdam op wijkniveau en geeft daarmee aan welke wijken vatbaarder zijn voor criminaliteit. Voor beleidsmakers is het van belang om te weten welke factoren leiden tot criminaliteit en welke wijken gevoeliger zijn voor criminaliteit. Zo zou er in drukke wijken meer gelegenheid kunnen zijn voor criminaliteit aangezien het minder gemakkelijk is om hier toezicht te houden en de sociale controle gebrekkig is. Op basis van de bevindingen uit dit onderzoek zou dan beleid gevormd kunnen worden om bijvoorbeeld de sociale controle in een wijk te versterken. Echter, kan ook het vinden van een negatief verband tussen drukte en criminaliteit bruikbaar zijn. Er zal dan gekeken moeten worden naar oplossingen, zoals meer surveilleren in de wijk of het verbeteren van de sociale cohesie, om criminaliteit in minder drukke wijken te voorkomen.

Door dieper in te gaan op verschillende categorieën criminaliteit wordt een zo compleet mogelijk beeld geschetst. Elk type criminaliteit heeft immers een andere benadering nodig en door de opgedane kennis kan er rekening worden gehouden met het vormen van beleid in drukke of minder drukke wijken. Op basis van deze inzichten kan gericht en preventief beleid gevormd worden om de criminaliteit terug te dringen. Door inzicht te bieden in de relatie tussen drukte en criminaliteit kan dit onderzoek daarmee een handvat zijn voor beleidsvorming omtrent criminaliteit in een wijk.

Om het bovenstaande te onderzoeken zal in dit onderzoek gebruik worden gemaakt van de volgende onderzoeksvraag: *‘In hoeverre hangt de hoeveelheid geregistreeerde criminaliteit in wijken samen met de drukte in deze wijken en waarom?’* Deze onderzoeksvraag zal beantwoord worden aan de hand van een kwantitatieve analyse van data over Amsterdam van het Centraal Bureau voor de Statistiek en van de gemeente Amsterdam. De geregistreeerde criminaliteit bestaat uit alle in processen-verbaal vastgelegde strafbare feiten. Binnen deze vastgelegde strafbare feiten wordt een onderscheid gemaakt tussen vernielingen, vermogens- en geweldsmisdrijven. De drukte bestaat uit de componenten

inwonersaantal per wijk en het aantal bezoekers op een gemiddelde dag per wijk. In de methodesectie zullen de concepten nader worden toegelicht.

Eerst zal in het theoretisch kader worden ingegaan op verschillende theorieën en bevindingen uit de literatuur om een verband tussen drukte en criminaliteit te verklaren. Op basis hiervan worden de hypothesen opgesteld. In de methodesectie worden de data en de operationalisatie beschreven. Daarna worden in de resultatensectie de analyses besproken en weergegeven om deze vervolgens in de conclusie en discussie te bespreken en terug te koppelen op de theorieën en literatuur. Tot slot wordt er gekeken naar de beperkingen en sterke kanten van dit onderzoek in de discussie.

Theoretisch kader

Om de concentratie van criminaliteit te verklaren wordt er gekeken naar de rol van drukte. In de eerste alinea's wordt criminaliteit in het algemeen verklaard aan de hand van het functioneren van buurten, de sociale desorganisatie en de sociale cohesie van een wijk. Daarna vindt er een uitsplitsing plaats op basis van type criminaliteit. Om vernielingen en vandalisme te verklaren wordt de *broken windows* theorie gebruikt. Er wordt gekeken naar de rol van gelegenheden, mogelijkheden en rationaliteit om vermogensmisdrijven te verklaren. Als laatste wordt er gekeken naar de invloed van *hotspots* en andere factoren op geweldsmisdrijven.

Criminaliteit in buurten: sociale desorganisatie

De manier waarop een buurt functioneert kan van belang zijn voor de hoeveelheid criminaliteit die wordt gepleegd. De mate van sociale organisatie van een buurt bepaalt in hoeverre de buurt in staat is de normen en waarden van de inwoners te realiseren en in hoeverre de buurt effectief sociale controle kan uitvoeren. Een wijk die hier niet toe in staat is heeft te maken met sociale desorganisatie en kan de normen, waarden en sociale controle niet beschermen (Bursik, 1988; Kornhauser, 1978; Sampson & Groves, 1989).

In de sociale desorganisatietheorie wordt een gemeenschap bekeken als een complex systeem van familie, vrienden, kennissen met voortdurende socialisatieprocessen (Bursik & Grasmick, 1993; Kasarda & Janowitz, 1974). Deze sociale desorganisatie houdt in dat de gebruikelijke instituties van de sociale controle, zoals scholen, kerken, families en vrijwilligersorganisaties, slecht geregeld zijn en niet de capaciteiten hebben om het gedrag te reguleren, in bijzonder dat van de jeugd (Wortley, Seepersad, McCalla, Singh, Mandon, Greene & Roswell, 2008). Volgens deze theorie ontstaat criminaliteit vanuit dynamische

processen binnen in de gemeenschap en is het niet per se het product van een individu (Shaw & McKay, 1942). Sociale desorganisatie in een wijk of buurt kan worden veroorzaakt door een slecht sociaal netwerk, veel sociale heterogeniteit of een hoge mate van residentiële instabiliteit, wat uiteindelijk ook kan leiden tot meer criminaliteit (Sampson, Raudenbush & Earls, 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). De collectieve werkzaamheid, gedefinieerd als de link tussen sociale controle en cohesie, van deze buurten is laag (Morenoff, Sampson & Raudenbush, 2001). Meerdere onderzoeken wijzen uit dat lage collectieve werkzaamheid en slechte sociale cohesie kunnen leiden tot meer (zware) misdaad (Morenoff et al., 2001; Martin, 2002; Rosenfeld et al., 2001). Zodra een wijk een hoge collectieve werkzaamheid heeft wordt de kans op criminaliteit kleiner (Sampson et al., 1997).

Het is voor een wijk of buurt van belang dat de sociale cohesie sterk is. De sociale cohesie is minder sterk zodra mensen weinig persoonlijk contact met elkaar hebben en wordt sterker zodra men beter en meer contact met elkaar heeft. Bezoekers dragen logischerwijs weinig bij aan een betere sociale cohesie aangezien zij zich vaak geringe tijd op een bepaalde plek bevinden en dus niet de mogelijkheid hebben of bieden om veel contact te ontwikkelen. Binnen kleine geografische gebieden kennen mensen elkaar beter, zien zij elkaar vaker en is de solidariteit hoger (De Kam & Needham, 2004). Andersom gaat stedelijkheid vaak gepaard met variëteit, diversiteit en pluriformiteit en leidt dit tot minder sociale cohesie en sociale controle (Zijderveld, 1998).

De mate van drukte is dus van belang voor de sociale cohesie en sociale controle in een wijk, wat weer belangrijk is voor de hoeveelheid criminaliteit in een wijk. Uit de sociale desorganisatie theorie, sociale cohesie theorie en eerdere onderzoeksbevindingen wordt de volgende hypothese opgesteld:

H1: In wijken met veel drukte vinden meer misdrijven plaats dan in wijken met weinig drukte

Vernieling en vandalisme

In de literatuur wordt er een onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen en uitingen van vernieling en vandalisme: wraak, speels vandalisme (graffiti of het kapot maken van ramen), tactisch vandalisme (sabotage op het werk) en kwaadwillig vandalisme uit verveling of frustratie (Cohen, 1973). Vandalisme en vernieling zijn vaak gericht op willekeurige en onpersoonlijke voorwerpen of gebouwen (Ceccato & Haining, 2005). Vandalisme kan veel onderliggende oorzaken hebben. Zo kan het vermaak voor jongeren zijn, het afbakenen van een territorium zijn of simpelweg een uiting van frustraties zijn

(Skogan, 1992). Maar ook het gebruik van alcohol en drugs kan leiden tot meer vernielingen (Levine & Kozak, 1979; Brown & Devlin, 2003; Norlander, Nordmarker & Archer, 1998).

Oud onderzoek in Groot-Brittannië wijst al uit dat sociale desorganisatie kan leiden tot meer vernieling en vandalisme (Herbert, 1977; Baldwin & Bottom, 1976). De kans op vandalisme en vernieling kan juist verkleind worden door meer sociale cohesie in een buurt (LaGrange, 1999). Uit eerder onderzoek blijkt ook dat vernieling het meeste plaatsvindt in centrale gebieden van een stad waar veel publiekelijk vermaak te vinden is (Wikström, 2012).

De broken windows theorie van Wilson & Kelling (1982) stelt dat een simpel voorbeeld van wanorde, zoals een gebroken raam, kan leiden tot meer wanorde. Als er geen oplossing wordt gevonden voor dit geval van wanorde zou dit al snel kunnen leiden tot een kettingreactie van meerdere gevallen (Skogan, 1992). Door het niet repareren of oplossen van een probleem wordt een signaal afgegeven dat het niet erg is en dat de inwoners niet veel geven om sociale orde. Dit leidt vervolgens weer tot minder informele sociale controle wat uiteindelijk resulteert in meer criminaliteit. Als er meer drukte in een buurt is, zou de kans groter kunnen zijn dat er iets vernield wordt of dat er rommel op straat ontstaat. In deze drukke buurt zien meer mensen de rommel en de vernieling wat, volgens de broken windows theorie, zou leiden tot nog meer vernieling. Op deze manier blijft de cirkel rondgaan en ontstaat er steeds meer vernieling totdat er iets aan het probleem wordt gedaan.

Op basis van de broken windows theorie en eerdere onderzoeksbevindingen wordt de volgende hypothese opgesteld:

Hypothese 2: In wijken met veel drukte vinden meer vernielingen plaats dan in wijken met weinig drukte

Vermogenscriminaliteit

De gelegenheidstheorie van Cohen & Felson (1979) stelt dat criminele activiteit te verklaren valt door drie elementen: (1) Een mogelijke dader, (2) een geschikt slachtoffer en (3) het ontbreken van bescherming van het slachtoffer. Voordat een misdaad gepleegd kan worden moet er een dader op de juiste locatie en de juiste plek zijn (Miró, 2014). Deze mogelijke dader moet zowel een motief, als de capaciteiten om het misdrijf uit te voeren hebben. Met een geschikt slachtoffer kan zowel een persoon als een bezit bedoeld worden.

Of een slachtoffer geschikt is, wordt bepaald aan de hand van vier criteria en de combinatie van de vier criteria bepaalt uiteindelijk of een persoon wel of geen geschikt slachtoffer is voor de mogelijke dader (Cohen & Felson, 1979). Het eerste criterium is de waarde van het slachtoffer. De waarde wordt bekeken vanuit het oogpunt van de dader.

Toeristen hebben regelmatig grote geldbedragen op zak en dragen waardevolle spullen bij zich (Glensor & Peak 2004). Vanuit het oogpunt van de dader hebben toeristen en bezoekers dus een grote waarde, wat ze een geschikt slachtoffer maakt. Daarnaast is de traagheid van het slachtoffer een criterium en hierbij wordt onder andere gekeken naar uiterlijke kenmerken en eigenschappen. Toeristen gebruiken relatief vaak drugs en alcohol waardoor zij trager worden en minder oplettend zijn (Bowen & Clarke, 2009). Dit zorgt ervoor dat zij als geschikte, trage slachtoffers beschouwd worden door eventuele daders. Het derde criterium voor een geschikt slachtoffer is zichtbaarheid of de blootstelling aan de dader. Onderzoek van Boakye (2010) wijst uit dat toeristen goed herkenbaar zijn voor mogelijke daders door hoe zij eruitzien, zich kleden en wat zij bij zich dragen. Deze herkenbaarheid maakt ze erg gevoelig voor criminaliteit. Als laatste wordt gekeken naar de toegang tot het slachtoffer, refererend naar de locatie van het slachtoffer ten opzichte van de ruimte. Brun, Maybe & Hambly (2000) vinden dat bezoekers kwetsbaar zijn voor criminaliteit door de omgeving waarin zij zich dikwijls begeven. Toeristen brengen veel tijd door in openbare plekken, bij toeristische attracties of uitgaansgelegenheden, wat juist de locaties zijn waar over het algemeen veel criminaliteit zoals zakkenrollerij en oplichting plaatsvindt (Young, 2003).

Het derde element van de gelegenheidstheorie stelt dat eventuele bescherming van een mogelijk slachtoffer afwezig moet zijn en ontbreekt. De aanwezigheid van deze bescherming kan een misdrijf voorkomen en belemmeren (Cohen & Felson, 1979). Andersom maakt de afwezigheid van bescherming de kans op een misdrijf groter. Het is hierbij belangrijk om niet meteen en enkel te denken aan politieagenten en bewakers omdat zij, ondanks het feit dat zij capabele beschermers zijn, vaak afwezig zijn op het moment dat het misdrijf gepleegd wordt (Felson & Boba, 2010). Een capabele beschermer is daarom iemand wiens aanwezigheid al kan zorgen voor het voorkomen en belemmeren van een misdrijf. Op drukke plekken is het lastig om daders te herkennen en bescherming te kunnen bieden tegen bijvoorbeeld zakkenrollers omdat mensen de patronen van daders niet herkennen of zien (Young, 2003). Deze patronen vallen nog minder op als het druk is wat ervoor zorgt dat er weinig tot geen bescherming van capabele beschermers op drukke plekken zal zijn.

Sinds het ontstaan van de gelegenheidstheorie is er veel gediscussieerd over de definitie van een capabele beschermer en is de definitie nog licht aangepast (Felson, 1995). In recenter onderzoek is de aanwezigheid van bewakingscamera's nog toegevoegd als een capabele beschermer aangezien de situatie en locatie gecontroleerd kunnen worden, ondanks het ontbreken van een fysiek persoon (Hollis-Peel, Reynald, van Bavel, Elffers & Welsh,

2011). Onderzoek van Armitage (2002) naar de effectiviteit van bewakingscamera's wijst echter uit dat camera's niet per se capabele beschermers zijn en dat zij in het drukke centrum van sommige steden maar weinig tot geen effect hebben op de hoeveelheid vermogensmisdrijven. Het is dus lastig om genoeg capabele beschermers te hebben in drukke wijken en buurten.

De *criminal opportunity* theorie stelt dat daders een rationele keuze maken in het uitzoeken van slachtoffers, wat betekent dat zij vooral kijken naar de uitkomst en het mogelijke risico om gepakt te worden (Cook, 1986). De mogelijke dader kijkt hierbij naar de relatieve aantrekkelijkheid van het slachtoffer. Op drukke plekken zal de relatieve aantrekkelijkheid van slachtoffers hoger liggen omdat er minder bescherming is en de slachtoffers vaker dure spullen bij zich dragen. Het slachtoffer kan zich voorbereiden op het mogelijke gevaar door zichzelf te proberen te beschermen, waarbij geldt dat hoe hoger het gevaar is, hoe intenser de zelfbeschermende maatregelen zijn. Gebaseerd op deze zelfbeschermende maatregelen en het risico om gepakt te worden, maakt de mogelijke dader de keuze om wel of niet over te gaan op het plegen van een misdrijf. Er wordt dus een kosten-baten analyse gedaan door de dader voordat hij overgaat tot het uitvoeren van een misdrijf (Piquero & Hickman, 2002). Volgens de rationele keuze theorie is de mens een rationeel wezen die zijn of haar gedrag baseert op goed doordachte opties gebaseerd op een kosten-baten analyse (Akers, 1990). Een mogelijke dader zal proberen zijn of haar winst zo groot mogelijk te maken waarbij ook wordt gekeken naar de straf die zou kunnen volgen (Keel, 1990; Gül, 2009).

De combinatie van af- en aanwezigheid van deze basiselementen bepaalt de kans dat er op een bepaalde plek op een bepaald moment een misdrijf wordt gepleegd. Op basis van zowel de criminal opportunity-, gelegenheids- en rationele keuzetheorie en eerdere onderzoeken kan gesteld worden dat er in drukke wijken veel mogelijke slachtoffers en daders zijn. Dit hoge aantal mogelijke slachtoffers en daders maakt het erg lastig voor capabele beschermers om misdrijven te voorkomen of belemmeren. Uit de kosten-baten analyse zal komen dat de opbrengst voor een dader waarschijnlijk groter is dan het risico om gepakt te worden. De volgende hypothese wordt opgesteld:

H3: In wijken met veel drukte vinden meer vermogensmisdrijven plaats dan in wijken met weinig drukte

Geweldsdelicten

Drukke en lawaai worden vaak geassocieerd met agressie. Een reden hiervan is dat mensen op drukke plekken tegen elkaar opbotsen of aan de kant worden geduwd (Townshley & Grimshaw, 2013). Daarnaast merken mensen dat er te weinig ruimte is op drukke plekken waardoor er een gevoel van competitie ontstaat over de ruimte die nog beschikbaar is (Townshley & Grimshaw, 2013). Ook zijn wachtrijen voor populaire locaties of bezienswaardigheden plekken waar frustraties ontstaan en deze frustraties leiden vaak tot agressief gedrag (Graham & Wells, 2001). Op drukke plekken ontstaan dus situaties waarin mensen makkelijker gefrustreerd raken en daardoor agressief gedrag gaan vertonen.

Onderzoek van Mirrlees-Black, Mayhew, & Percy (1996) wijst uit dat tachtig procent van de geweldsdelicten door vreemden of kennissen plaatsvindt op publieke plekken zoals in de bar of op straat. Het meeste geweld vindt vaak 's avonds of 's nachts plaats in semi-privé sferen op straat en zelden zijn vreemden hier het slachtoffer van (Nelson, Bromley & Thomas, 2001). Onderzoek wijst uit dat de angst om in de avond door het centrum van een stad te lopen steeds meer toeneemt (Doeksen, 1997; Bromley, Thomas, & Millie, 2000). Als oorzaak van deze groeiende angst wordt vaak de opkomst van de 'jeugdcultuur' aangewezen. Deze jeugdcultuur wordt gekenmerkt door het drinken van alcohol, drugsgebruik en nachtelijk geweld (Potter, Sacks, Kresnaw, & Mercy, 1994; Tomsen, 1997). Tijdens het uitgaan en feesten wordt er veel alcohol gedronken en regelmatig drugs gebruikt. Het drinken van alcohol en het gebruiken van drugs zijn al regelmatig gelinkt aan crimineel en agressief gedrag. (Goldstein 1996; West, Drummond & Eames, 1990). Er wordt in het uitgaansleven dan ook regelmatig gevochten (Pedersen, Copes & Sandberg, 2016; van der Land, de Groot, Boutellier & Visser, 2014). Een uitgaansgebied zal dus een buurt zijn die gevoelig is voor geweldsdelicten door de relatief grote hoeveelheid personen die onder invloed zijn van drugs of alcohol. Plekken waar de kans op criminaliteit groter is dan elders worden *hotspots* genoemd (Eck, Chainey, Cameron & Wilson, 2005). Deze hotspots suggereren dat criminaliteit niet evenredig verspreid is over een gebied maar geconcentreerd is in kleine gebieden en dat in deze gebieden bijna de helft van alle criminaliteit voorkomt (Pierce, Spaar & Briggs, 1988; Sherman et al., 1989; Weisburd, Maher & Sherman 1992). In de buurten rondom kroegen en bars is vaker sprake van geweldsdelicten en deze buurten worden dan ook als hotspots beschouwd (Block & Block, 1995). Plekken als uitgaansgelegenheden kunnen als druk worden beschouwd door de grote verblijfspopulatie op uitgaansavonden. Deze verblijfspopulatie en bezoekers zijn dan vaak ook de oorzaak van geweldsdelicten (Millward, 1988). Sherman, Gartin & Buerger (1989) vonden in eerder onderzoek al dat de meerderheid

van de incidenten plaatsvond in buurten waar veel activiteit, dus drukte, is. In het onderzoek van Sherman et al. (1989) werd al gevonden dat bijna de helft van de geweldsdelicten plaatsvond binnen anderhalf uur na het sluiten van de kroegen en disco's. Op dit moment is een grote menigte op weg naar huis en is het druk op straat.

Op basis van eerdere onderzoeksbevindingen en hotspots wordt de volgende hypothese opgesteld:

Hypothese 4: In wijken met veel drukte vinden meer geweldsmisdrijven plaats dan in wijken met weinig drukte

Methodesectie

In dit hoofdstuk wordt eerst beschreven hoe de data is verzameld om daarna de afhankelijke-, onafhankelijke- en controlevariabelen te operationaliseren. Als laatste zal de analytische strategie toegelicht worden.

Om de onderzoeksvraag *“In hoeverre hangt de hoeveelheid geregistreerde criminaliteit in wijken samen met de drukte in deze wijk en waarom?”* te kunnen beantwoorden is er kwantitatief onderzoek gedaan aan de hand van secundaire data. De gebruikte data is naast politieregistratie en statistieken verzameld door de gemeente Amsterdam en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en is onder andere afkomstig van het bevolkingsonderzoek De Veiligheidsmonitor (Veiligheidsmonitor, 2017).

Het CBS voert het onderzoek landelijk uit in samenwerking met I&O Research. Als gemeenten en politie-eenheden zich aanmelden om deel te nemen aan het onderzoek wordt er een steekproef gehouden onder personen van vijftien jaar en ouder. De deelnemers kunnen vervolgens kiezen of zij zich op gemeentelijk niveau willen focussen of om verder in te zoomen op wijken en buurten. De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit twaalf blokken waarin verschillende onderwerpen als veiligheid, slachtofferschap en leefbaarheid aan bod komen (Veiligheidsmonitor, 2017). De gemeente Amsterdam heeft de gegevens van het uitgevoerde onderzoek samengevoegd op wijkniveau met andere (politie)cijfers tot de Veiligheidsindex. Naast de Veiligheidsmonitor is ook gebruik gemaakt van de Migratiemonitor Amsterdam. Hierin zijn verschillende kenmerken, zoals migratieachtergrond, van inwoners van de Metropoolregio Amsterdam onderzocht en beschreven (OIS, 2020).

Afhankelijke variabelen

De Veiligheidsmonitor maakt gebruik van politiecijfers en enquête cijfers over ervaren slachtofferschappen om de Veiligheidsindex te kunnen ontwikkelen. In dit onderzoek wordt alleen gebruik gemaakt van de politiecijfers om de geregistreerde criminaliteit te meten. Een delict wordt geregistreerd als een burger bij de politie meldt een voorval gezien te hebben, of als de politie het voorval zelf waarneemt op een patrouille of controle. De geregistreerde criminaliteit is gedefinieerd als ‘‘In processen-verbaal (van aangifte of ambtshalve opgemaakt) vastgelegde strafbare feiten’’ (CBS, 2021). Om tot de overkoepelende variabele geregistreerde criminaliteit te komen zijn de onafhankelijke variabelen vernielingen, vermogens- en geweldsmisdrijven gebruikt.

Omdat de hoeveelheid criminaliteit afhangt van de grootte van de wijk is gebruik gemaakt van relatieve cijfers. Door het gebruik van relatieve cijfers, in plaats van absolute cijfers, is het beter mogelijk een beeld te krijgen van de invloed van drukte op de hoeveelheid criminaliteit in de wijk. De Veiligheidsindex rapporteert het aantal geregistreerde delicten per duizend verblijvers. De hoeveelheid verblijvers bestaat voor het grootste deel uit de inwoners maar daarnaast wordt nog een derde deel van de bezoekers toegevoegd. Hier is voor gekozen omdat bezoekers niet de volledige dag in dezelfde buurt verblijven en daarom niet de hele dag potentiële slachtoffers van criminaliteit in die wijk zijn. In de gevallen waar de bezoekers geen slachtoffer kunnen zijn en dus geen invloed hebben op de hoeveelheid criminaliteit, zoals inbraken in garages of schuren, wordt er gerapporteerd in het aantal geregistreerde delicten per duizend bewoners. Bij inbraken in woningen, bedrijven en winkels geldt hetzelfde principe en wordt er gerapporteerd in het aantal delicten per duizend woningen, bedrijven of winkels.

Vernielingen

In dit onderzoek wordt gekeken naar vernielingen. In de Veiligheidsmonitor worden vernielingen minder uitgebreid behandeld dan de andere twee types criminaliteit. Er wordt met de variabele ‘vern1000’ gekeken naar het aantal vernielingen van bijvoorbeeld telefooncellen, auto’s, winkels of huizen per duizend verblijvers. Al deze vernielingen worden alleen als vernieling gerekend mits er geen duidelijke braaksporen gevonden zijn. Vernielingen in het openbaar vervoer worden hierbij niet meegerekend.

Vermogensmisdrijven

Onder vermogensmisdrijven verstaat het Centraal Bureau voor de Statistiek alle valsheidsmisdrijven, diefstal, inbraak, verduistering, bedrog en heling (CBS, 2021). In de Veiligheidsmonitor worden vermogensmisdrijven uitgebreid behandeld. De variabelen ‘won1000’ en ‘bedrijf1000’ geven het aantal inbraken en diefstallen per duizend woningen, bedrijven en instellingen aan. Daarnaast beschrijven de variabelen ‘str1000’, ‘ovr1000’, ‘zakr1000’ en ‘uia1000’ het aantal straatroven, overvallen, zakkenrollerijen en diefstallen uit/vanaf motorvoertuigen per duizend verblijvers. De variabelen ‘vaut1000’, ‘fiets1000’, ‘bromsnor1000’ en ‘ovvo1000’ rapporteren hoeveel auto’s, fietsen, brom- en snorfietsen en overige voertuigen er per duizend verblijvers zijn gestolen. Verder kijkt de variabele ‘box1000’ naar het aantal inbraken in boxen, garages en tuinhuisjes per duizend bewoners. Tot slot wordt in de variabele ‘verm1000’ het aantal overige vermogensdelicten per duizend verblijvers meegenomen. Al deze variabelen worden bij elkaar samengevoegd en opgeteld om de variabele ‘vermogensmisdrijven’ te creëren die het relatieve aantal vermogensmisdrijven overkoepelt.

Geweldsmisdrijven

Het Centraal Bureau voor de Statistiek definieert geweldsmisdrijven als alle seksuele misdrijven, levensdelicten en dood en lichamelijk letsel door schuld (CBS, 2021). De geweldsmisdrijven worden allemaal gerapporteerd per duizend verblijvers. De seksuele misdrijven en zedendelicten worden in de Veiligheidsindex gerapporteerd door de variabele ‘zed1000’. De levensdelicten bestaan uit de politiecijfers van moord- en doodslag gerapporteerd door de variabele ‘moorddood1000’. De variabele ‘mishand_en_geweld1000’ neemt het aantal delicten openlijk geweld en mishandeling mee. Verder worden bedreigingen en chantage nog meegerekend via de variabele ‘bedr1000’. De variabele ‘geweldsmisdrijven’ wordt aangemaakt door de losse variabelen samen te voegen en op te tellen om de relatieve hoeveelheid geweldsmisdrijven te meten.

Geregistreerde criminaliteit

Zoals eerder benoemd definieert het Centraal Bureau voor de Statistiek geregistreerde criminaliteit als ‘In processen-verbaal (van aangifte of ambtshalve opgemaakt) vastgelegde strafbare feiten’ (CBS, 2021). De variabele ‘geregistreerde_criminaliteit_totaal’ wordt gecodeerd door de variabelen ‘vernielingen’, ‘geweldsmisdrijven’ en ‘vermogensmisdrijven’ bij elkaar op te tellen. In feite worden hierdoor alle losse indicatoren van de genoemde

variabelen bij elkaar opgeteld wat resulteert in een variabele die het totaal aantal geregistreerde delicten per duizend verblijvers weergeeft.

Onafhankelijke variabelen

De onafhankelijke variabele in dit onderzoek ‘drukte’ bestaat uit twee losse concepten. Enerzijds zal worden gekeken naar het inwonersaantal. Anderzijds wordt er gekeken naar het bezoekersaantal.

Bezoekersaantal

De Veiligheidsmonitor (2017) rapporteert het aantal bezoekers op een gemiddelde dag per buurt met de variabele ‘bezoek’. Deze rapportage is gebaseerd op gegevens van de gemeente Amsterdam. De gemeente Amsterdam baseert deze gegevens van de hoeveelheid bezoekers op een zo nauwkeurig mogelijke schatting aan de hand van een aantal verschillende bronnen. Om de invloed van bezoekers op de hoeveelheid criminaliteit in een bepaalde wijk zuiver te kunnen vergelijken is het nodig om bezoekersaantal juist te interpreteren. De Veiligheidsmonitor heeft daarom in de schatting rekening gehouden met dubbele tellingen en relevante informatie per wijk. Dit betekent dat er voor sommige wijken een correctie is doorgevoerd. Bij de schatting van de hoeveelheid bezoekers is gekeken naar locaties zoals musea en parken, die elk een groot aantal bezoekers kunnen opleveren. Daarnaast is er ook gekeken naar andere relevante informatie per wijk zoals het aantal hotelboekingen.

Inwonersaantal

Om de invloed van drukte op de mate van criminaliteit te onderzoeken zijn inwonersaantallen nodig. De inwonersaantallen per wijk zijn gerapporteerd in de variabele ‘pop’. De Migratiemonitor leidt het aantal inwoners per wijk af op basis van beschikbare basisadministraties.

Drukke

De variabelen ‘bezoek’ en ‘pop’ worden bij elkaar opgeteld om de variabele ‘drukke’ te creëren. Dit is van belang omdat bezoekers, zoals eerder genoemd, ook te allen tijde slachtoffer kunnen worden van criminaliteit. De opgetelde waarden worden vervolgens onderverdeeld in vijf verschillende categorieën om te zorgen dat de resultaten minder worden beïnvloed door eventuele uitschieters. De vijf categorieën worden gecodeerd in 1 = helemaal

niet druk, 2 = niet druk, 3 = neutraal druk, 4 = druk en 5 = heel erg druk. De categorieën zijn geordend op basis van cumulatieve percentages van de nieuwe variabele ‘drukte’. Zo bevat de categorie ‘helemaal niet druk’ de eerste twintig procent van de data, ‘niet druk’ de tweede twintig procent en op die manier verder. Door deze verdeling is de data eerlijk verdeeld en bestaat elke categorie uit 18 of 19 wijken.

Controlevariabelen

Om te weten of het effect van druke op criminaliteit standhoudt als andere variabelen worden toegevoegd, worden er controlevariabelen gebruikt. De controlevariabelen controleren voor de gemiddelde woonduur van een persoon op een adres, het aantal personen met een laag huishoudinkomen en het percentage personen met een buitenlandse migratieachtergrond.

Woonduur

Zoals eerder genoemd bepaalt de sociale organisatie van een wijk in hoeverre de inwoners in staat zijn om normen, waarden en sociale controle te onderhouden (Bursik, 1988; Kornhauser, 1978; Sampson & Groves, 1989). De sociale desorganisatie kan veroorzaakt worden door onder andere een hoge residentiële instabiliteit (Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). De residentiële (in)stabiliteit wordt gemeten aan de hand van de variabele ‘woonduur’ als de gemiddelde woonduur op een adres in Amsterdam en wordt uitgedrukt in jaren (OIS, 2021). Er wordt verwacht dat in wijken waar mensen langer wonen het effect van druke op criminaliteit kleiner wordt. Om dit te testen is de controlevariabele woonduur toegevoegd.

Laag huishoudinkomen

Zoals eerder genoemd is het hebben van een slecht sociaal netwerk een ander kenmerk van sociale desorganisatie (Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). Wijken met een gemiddeld laag inkomen worden vaak juist gekenmerkt door een sociaal netwerk waarin mensen elkaar helpen en steunen (Edin & Lein, 1997; Vale, 2002). Dit netwerk is aan de ene kant sterk en ondersteunend, maar aan de andere kant ook erg wantrouwig en achterdochtig (Liebow, 1967; Rainwater, 1970). Hierom wordt controlevariabele ‘laaginkomen’ toegevoegd die het percentage laag huishoudinkomen (tot 120 procent van het sociaal minimum) beschrijft. Er wordt verwacht dat het hebben van een laag huishoudinkomen een negatieve werking heeft op het effect van druke op criminaliteit.

Migratieachtergrond

De Migratiemonitor (2020) rapporteert migratie kenmerken per wijk in Amsterdam. In dit onderzoek zal gekeken worden naar de variabele ‘perc_migranten’ die het percentage personen met een buitenlandse migratieachtergrond rapporteert. Zoals uitgelegd in de theorie sectie leidt sociale heterogeniteit tot meer sociale desorganisatie (Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). Aangezien in wijken waar veel mensen wonen met een migratieachtergrond de sociale heterogeniteit groter is, wordt er verwacht dat in deze wijken het effect van drukte op criminaliteit groter wordt.

Analytische strategie

Om te zien of er een verband is tussen drukte en de hoeveelheid geregistreerde criminaliteit in een wijk, is er eerst een Pearson’s correlatie uitgevoerd. De onafhankelijke variabele ‘drukte’ is strikt genomen een ordinale variabele wat betekent dat er eigenlijk een Spearman correlatie uitgevoerd zou moeten worden. Wegens praktische redenen is er in dit onderzoek voor gekozen om ‘drukte’ als een intervalvariabele te behandelen wat een Pearson’s correlatie mogelijk maakt.

Voor het analyseren van de data is gebruik gemaakt van multiële lineaire regressieanalyses om het effect van drukte op criminaliteit te meten. Omdat de correlaties al worden weergegeven is ervoor gekozen om de onafhankelijke- en controlevariabelen tegelijkertijd in het regressiemodel met de afhankelijke variabelen te stoppen. Dit wordt eerst gedaan voor de variabele die de totale criminaliteit weergeeft en daarna voor de verschillende soorten criminaliteit. Als laatste worden simpele lineaire regressies uitgevoerd om te kijken naar het effect van drukte op de losse indicatoren van vermogens- en geweldsmisdrijven.

Om de verklaarde variantie in het model weer te geven wordt gekeken naar de adjusted R square. Hierdoor wordt er rekening gehouden met het aantal variabelen in het model en is daarom nauwkeuriger dan de R square.

Resultaten

Beschrijvende statistieken

De beschrijvende statistieken van de variabelen worden afgebeeld in tabel 1. Hier is te zien dat geldt dat $N = 91$. De gemeente Amsterdam bestaat uit 99 wijken maar in de Veiligheidsindex worden ook de gegevens van Aalsmeer, Amstelveen en Diemen gerapporteerd (Gemeente Amsterdam, 2021). Aangezien enkel voor de stad Amsterdam is gekozen, zijn deze niet meegenomen in de analyses. Daarnaast voegt de Veiligheidsindex zelf

een paar wijken samen. Na het toevoegen van de controlevariabelen aan de dataset blijven er 91 wijken en buurtcombinaties over.

Opvallend aan de beschrijvende statistieken is het grote verschil in het aantal misdrijven per duizend verblijvers. Zo zijn er gemiddeld 58.3 geregistreerde vermogensmisdrijven per duizend tegenover 6.5 geregistreerde geweldsmisdrijven per duizend verblijvers. Het gemiddelde aantal geregistreerde delicten per duizend in een wijk is ongeveer 69. De tabel laat voor de rest zien dat gemiddelde woonduur een score heeft van 8.6, wat betekent dat een inwoner van Amsterdam gemiddeld 8.6 jaar op één adres in Amsterdam woont. Gemiddeld bestaat een wijk voor 20.5 procent uit huishoudens met een inkomen tot 120 procent van het sociaal minimum.

Tabel 1. Beschrijvende statistieken

	N	Minimum	Maximum	Gemiddelde	Standaarddeviatie
<i>Onafhankelijke variabele</i>					
Drukke	91	1	5	3.02	1.42
<i>Afhankelijke variabelen</i>					
Vermogensmisdrijven	91	25.17	154.32	58.25	22.75
Geweldsmisdrijven	91	1.30	18.79	6.51	2.88
Vernielingen	91	1.92	8.37	4.39	1.26
Criminaliteit_totaal	91	31.11	176.21	69.14	24.86
<i>Controlevariabelen</i>					
Woonduur	91	2.10	15.60	8.60	2.14
Laaginkomen	91	6.40	33.00	20.54	7.09
Perc_migranten	91	4.77	52.70	29.96	9.48

Correlaties

De resultaten in tabel 2 laten de resultaten van de correlaties zien. Tegen de verwachtingen in zijn er geen significante correlaties gevonden tussen de afhankelijke en onafhankelijke variabelen. Dit betekent dat er geen verband lijkt te zijn tussen drukke en geregistreerde criminaliteit.

Daarnaast is er gekeken of er een correlatie is tussen de controlevariabelen en de afhankelijke variabele om te testen of deze van invloed kunnen zijn op het oorspronkelijke verband. Tussen de controlevariabelen en de afhankelijke variabelen zijn wel significante resultaten gevonden. Zo is er een negatief verband tussen woontijd en vermogensmisdrijven ($r(90) = -.279, p < .01$), wat betekent dat er in wijken waar mensen langere tijd wonen minder vermogensmisdrijven plaatsvinden. Er zijn positieve verbanden gevonden tussen geweldsmisdrijven en een laag huishoudinkomen ($r(90) = .452, p < .001$), wat betekent dat in wijken met veel huizen met een laag huishoudelijk inkomen vaker geweldsmisdrijven plaatsvinden. Het positieve verband tussen geweldsmisdrijven en het percentage migranten ($r(90) = .475, p < .001$) laat zien dat er meer geweldsmisdrijven worden gepleegd in wijken met een hoger percentage inwoners met migratieachtergrond. Er is een negatief verband tussen de woontijd en de totale criminaliteit in een wijk ($r(90) = -.272, p < .01$) wat laat zien dat er minder criminaliteit wordt geregistreerd zodra mensen langer op een adres blijven wonen.

Tabel 2. Correlaties (N=91)

	Vermogensmisdrijven	Geweldsmisdrijven	Vernielingen	Criminaliteit_totaal
<i>Onafhankelijke variabele</i>				
Drukke	.194	-.040	.000	.173
<i>Controlevariabelen</i>				
Woontijd	-.279**	-.154	.017	-.272**
Laaginkomen	-.182	.452***	.204	-.104
Perc_migranten	.072	.475***	-.016	.120

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Regressies

Drukke op totale criminaliteit

In tabel 3 zijn de resultaten weergegeven van de multi-pele lineaire regressie tussen 'criminaliteit_totaal' en de onafhankelijke- en controlevariabelen. Te zien is dat het model significant is met $R^2 = .083$, $F(4, 86) = 3.036, p < .05$. De R^2 van .083 geeft aan dat er een zwakke verklaarde variantie is en dat ongeveer 8 procent van de geregistreerde criminaliteit

in een wijk verklaard wordt door de drukte, het aantal mensen met een buitenlandse migratieachtergrond, de gemiddelde woontijd op een adres en het percentage huishouden met een laag inkomen. Ondanks dat het model significant is laten de onafhankelijke- en controlevariabelen geen significant effect zien. Zo is er geen significant effect van drukte op de totale hoeveelheid criminaliteit ($b = 2.677$, $t = 1.521$, $p = .132$) wat betekent dat hypothese 1, waarin wordt gesteld dat er in wijken met veel drukte meer misdrijven plaatsvinden dan in wijken met weinig drukte, verworpen kan worden.

Geen enkele controlevariabele laat een significant effect zien op de afhankelijke variabele. Zo is het effect van de woontijd op de criminaliteit niet significant met $b = -2.223$, $t = -1.673$, $p = .098$ en maakt het dus voor de totale hoeveelheid geregistreerde criminaliteit niet uit hoe lang mensen blijven wonen op een adres. Hetzelfde geldt voor de hoeveelheid personen met een laag huishoudinkomen ($b = -.763$, $t = -1.590$, $p = .116$) wat inhoudt dat er geen effect is van inkomen op de hoeveelheid geregistreerde criminaliteit. Ook de controlevariabele ‘perc_migranten’ toont geen significant effect op de criminaliteit in een wijk ($b = .490$, $t = 1.275$, $p = .206$).

Tabel 3. Regressiemodel totale criminaliteit en drukte

		B	SE
Model 1	Constante	81.56	17.414
	drukke	2.677	1.761
	woontijd	-2.223	1.329
	laaginkomen	-.763	.480
	perc_migranten	.490	.384
	N	91	

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Vernielingen op drukte

In tabel 4 zijn de resultaten te zien van de uitgevoerde multiële lineaire regressie. In het model zijn de controlevariabelen toegevoegd. De output laat zien dat het model met de onafhankelijke- en controlevariabelen niet significant is ($R^2 = .039$, $F(4, 86) = 1.915$, $p = .115$). De afhankelijke variabele ‘drukke’ laat zien dat $b = .000$, $t = .000$, $p = 1$. Er is geen significant effect van drukte op de hoeveelheid vernielingen per duizend verblijvers dus wordt op basis van deze regressieanalyse hypothese 2, waarin wordt gesteld dat er in drukte

wijken meer vernielingen plaatsvinden, verworpen. De drukte in een wijk is dus niet van invloed op de hoeveelheid vernielingen in een wijk.

De controlevariabele ‘woonduur’ heeft ook geen significant effect op de hoeveelheid vernielingen ($b = -.053$, $t = -.770$, $p = .443$). De gemiddelde woonduur op een adres in een wijk is dus niet van invloed op het aantal vernielingen per duizend verblijvers in een wijk. Het effect van het aantal mensen met een buitenlandse migratieachtergrond is ook niet significant ($b = -.039$, $t = -1.937$, $p = .056$). Het maakt voor het aantal vernielingen in een wijk dus niet uit hoeveel mensen met een buitenlandse migratieachtergrond er wonen. De derde controlevariabele ‘laaginkomen’ heeft daarentegen wel een positief significant effect op het aantal vernielingen in een wijk ($b = .069$, $t = 2.761$, $p < .01$) wat betekent dat er meer vernielingen worden geregistreerd in een wijk naarmate er meer mensen wonen met een laag huishoudinkomen.

Tabel 4. Regressiemodel vernielingen en drukte

		B	SE
Model 1	Constante	4.590	.903
	drukke	.000	.091
	woonduur	-.053	.069
	laaginkomen	.069**	.025
	perc_migranten	-.039	.020
	N	91	

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Drukke op vermogensmisdrijven

Tabel 5 geeft de resultaten weer van de multipele lineaire regressie van vermogensmisdrijven. De controlevariabelen zijn toegevoegd aan het model en te zien is dat het model significant is met $R^2 = .116$, $F(4, 86) = 3.951$, $p < .01$. De R^2 geeft aan dat er een erg zwakke verklaarde variantie is en dat maar ongeveer 12 procent van de hoeveelheid vermogensmisdrijven in een wijk verklaard wordt door drukte, het aantal mensen met een buitenlandse migratieachtergrond, de gemiddelde woonduur op een adres en het percentage huishoudens met een laag inkomen. Het effect van drukte op vermogensmisdrijven is niet significant ($b = 2.763$, $t = 1.746$, $p = .084$) wat betekent dat hypothese 3, waar wordt verwacht dat er in drukke wijken meer vermogensmisdrijven plaatsvinden, verworpen kan

worden. Het maakt dus voor het aantal vermogensmisdrijven in een wijk niet uit hoe druk het is.

De controlevariabelen laten op één na ook geen significant effect in het model zien. Zo is het effect van de gemiddelde woontijd op een adres niet significant met $b = -2.090$, $t = -1.754$, $p = .084$. Het aantal vermogensmisdrijven in een wijk hangt daarmee niet af van hoe lang of kort mensen in de wijk blijven wonen. Het percentage mensen met een buitenlandse migratieachtergrond is wederom niet significant ($b = .443$, $t = 1.283$, $p = .203$) wat betekent dat het voor het aantal vermogensmisdrijven in een wijk niet uitmaakt hoeveel mensen met een buitenlandse migratieachtergrond er wonen. De variabele 'laaginkomen' laat ditmaal een negatief significant effect zien ($b = -.994$, $t = -2.188$, $p < .05$). Dit wil zeggen dat er minder vermogensmisdrijven geregistreerd worden naarmate er meer mensen met een laag huishoudinkomen wonen.

Tabel 5. Regressiemodel vermogensmisdrijven en drukte

		B	SE
Model 1	Constante	73.967	15.647
	drukke	2.763	1.582
	woontijd	-2.090	1.194
	laaginkomen	-.944*	.431
	perc_migranten	.443	.345
	N	91	

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Drukke op geweldsmisdrijven

In tabel 6 zijn de resultaten van de multiële lineaire regressie tussen geweldsmisdrijven en de onafhankelijke- en de controlevariabelen te zien. Het gehele model laat zien dat $R^2 = .235$, $F(4, 86) = 7.903$, $p < .001$. De R^2 van .235 betekent dat het aantal geweldsmisdrijven in een wijk voor 23 procent verklaard wordt door drukke, het aantal mensen met een buitenlandse migratieachtergrond, de gemiddelde woontijd op een adres en het percentage huishoudens met een laag inkomen. De R^2 geeft hier aan dat er sprake is van een zwakke verklaarde variantie tussen de variabelen. Het effect van drukke op geweldsmisdrijven is niet significant ($b = -.086$, $t = -.460$, $p = .647$). Daarom wordt hypothese 4, waar wordt gesteld dat er in drukke wijken meer geweldsmisdrijven plaatsvinden,

wederom verworpen. De drukte in een wijk is dus niet van invloed op het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven in de wijk.

De controlevariabele ‘woonduur’ heeft geen significant effect op de hoeveelheid geweldsmisdrijven ($b = -.080$, $t = -.571$, $p = .570$). Het maakt dus voor het aantal geweldsmisdrijven in een wijk niet uit hoe lang men op een adres blijft wonen. De controlevariabele ‘laaginkomen’ heeft daarentegen wel een positief significant effect op geweldsmisdrijven ($b = .112$, $t = 2.200$, $p < .05$). Dit wil zeggen dat er meer geweldsmisdrijven in een wijk worden geregistreerd naarmate er meer mensen met een laag huishoudinkomen wonen. De variabele ‘perc_migranten’ laat ook een positief significant effect zien ($b = .085$, $t = 2.102$, $p < .05$). In wijken worden meer geweldsmisdrijven geregistreerd naarmate er meer mensen met een buitenlandse migratieachtergrond wonen.

Tabel 6. Regressiemodel geweldsmisdrijven en drukte

		B	SE
Model 1	Constante	2.600	1.842
	drukke	-.086	.186
	woonduur	-.080	.141
	laaginkomen	.112*	.051
	perc_migranten	.085*	.041
N		91	

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Drukke op losse indicatoren

Tegen de verwachtingen in is er geen effect gevonden van drukte op criminaliteit. Toch wordt er verwacht verbanden te zien tussen sommige losse indicatoren van ‘vermogens’- en ‘geweldsmisdrijven’ en drukte. Zoals eerder genoemd bestaan deze variabelen respectievelijk uit twaalf en vier indicatoren wat een vertekend beeld kan geven aangezien de losse indicatoren wel beïnvloed kunnen worden door de drukte in een wijk. Hierom is besloten te kijken naar deze mogelijke verbanden tussen de losse indicatoren van de afhankelijke variabelen ‘vermogens’- en ‘geweldsmisdrijven’ en drukte.

Voor alle losse indicatoren zijn simpele lineaire regressieanalyses uitgevoerd. Zoals te zien in tabel 7 zijn er enkele significante effecten gevonden voor de indicatoren van vermogensmisdrijven. Zo is er een negatief significant effect gevonden op het aantal inbraken

in boxen, tuinhuisjes en garages per duizend bewoners ($b = -.231$, $t = -2.203$, $p < .05$) wat aangeeft dat er juist meer inbraken van deze soort plaatsvinden in wijken waar het minder druk is. Het model geeft met een zwakke verklaarde variantie aan dat ongeveer 4 procent van deze inbraken verklaard kan worden door drukte ($R^2 = .041$, $F(1, 89) = 4.853$, $p < .05$). Een positief significant effect van drukte op het aantal overige vermogensmisdrijven per duizend verblijvers geeft aan dat er meer overige vermogensmisdrijven geregistreerd worden naarmate de wijk drukker wordt ($b = 1,411$, $t = 2.968$, $p < .05$). Het model heeft een zwakke verklaarde variantie ($R^2 = .080$, $F(1, 89) = 8.810$, $p < .05$) wat betekent dat deze misdrijven maar voor 8 procent verklaard worden door drukte. Ook is er een positief significant effect van drukte op het aantal zakkenrollerijen per duizend verblijvers ($b = 1,742$, $t = 3.523$, $p < .05$). Er worden dus meer zakkenrollerijen geregistreerd naarmate de wijk drukker wordt en dit is voor ongeveer 11 procent te verklaren door drukte ($R^2 = .113$, $F(1, 89) = 12.415$, $p < .05$).

Tabel 7. Regressieanalyses drukte op losse indicatoren vermogensmisdrijven

	B	SE
<i>Vermogensmisdrijven</i>		
Won1000	-.245	.414
Str1000	.085	.052
Ovr1000	-.016	.012
Box1000	-.231*	.105
Uiau1000	.110	.251
Vaut1000	-.095	.049
Fiets1000	.402	.347
Bromsnor1000	-.117	.067
Ovvo1000	-.115	.062
Verm1000	1.411**	.475
Bedrijf1000	.157	.655
Wink1000	-22.407	136.752
Zakr1000	1.742**	.494

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

In tabel 8 is te zien dat er geen significante resultaten zijn gevonden voor de losse indicatoren van geweldsmisdrijven. De hoeveelheid zedendelicten, moord en doodslag, mishandelingen, geweld of bedreigingen per duizend verblijvers in een wijk hangt wederom niet significant samen met de drukte in een wijk.

Tabel 8. Regressieanalyses drukte op losse indicatoren geweldsmisdrijven

	B	SE
<i>Geweldsmisdrijven</i>		
Zed1000	.025	.019
Moorddood1000	-.021	.015
Mishand_en_geweld1000	.054	.138
Bedr1000	-.137	.078

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de invloed van drukte op de hoeveelheid geregistreerde criminaliteit in een wijk. Er is hierbij een onderscheid gemaakt tussen vernielingen, vermogens- en geweldsmisdrijven. De drukte werd gemeten aan de hand van de hoeveelheid bezoekers en het aantal inwoners van een wijk. Om te kijken of een eventueel verband verklaard kan worden door sociale desorganisatie is er gecontroleerd voor de gemiddelde woontijd op een adres, het percentage mensen met een buitenlandse migratieachtergrond per wijk en de hoeveelheid mensen met een laag huishoudinkomen per wijk. Daarnaast is gekeken of deze indicatoren, los van het verband met drukte, samenhangen met criminaliteit.

Verwacht werd dat drukte invloed zou hebben op de sociale cohesie en sociale desorganisatie in een wijk en daarmee zou leiden tot meer criminaliteit (Morenoff et al., 2001; Martin, 2002; Rosenfeld et al., 2001; Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). Uit dit onderzoek is echter gebleken dat drukte geen significant effect heeft op de algemene criminaliteit in een wijk en dat de drukte daarmee, tegen de verwachtingen in, geen effect lijkt te hebben op de sociale cohesie en sociale desorganisatie in een wijk. Hiermee kan hypothese 1, waarin werd gesteld dat er meer misdrijven geregistreerd zouden worden in drukke wijken dan in minder drukke wijken, verworpen worden. De controlevariabelen lieten in het model ook geen significant effect op de hoeveelheid geregistreerde criminaliteit in een

wijk zien. Een slecht sociaal netwerk, veel sociale heterogeniteit of een hoge mate van residentiële instabiliteit heeft dus geen effect op de totale criminaliteit in een wijk.

Hypothese 2 stelde dat er in wijken met veel bewoners en bezoeker meer vernielingen zouden plaatsvinden dan in wijken met weinig bewoners en bezoekers. De regressieanalyse liet geen significante resultaten zien en daarom wordt ook deze hypothese verworpen. Het hebben van een laag huishoudinkomen had in het model wel een positief significant effect op vernielingen. Dit betekent dat er, tegen de verwachtingen in, meer vernielingen geregistreerd worden naarmate er meer mensen wonen met een laag huishoudinkomen. Het sterke sociale netwerk wat arme wijken kenmerkt (Edin & Lein, 1997; Vale, 2002) zou tot minder sociale desorganisatie leiden en daarmee tot minder criminaliteit (Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011).

Bij hypothese 3 werd verwacht dat er in drukke wijken meer vermogensmisdrijven plaatsvinden dan in minder drukke wijken. Op basis van de resultaten wordt hypothese 3 verworpen. De controlevariabele 'laaginkomen' had een negatief significant effect op de hoeveelheid vermogensmisdrijven wat betekent dat er minder vermogensmisdrijven geregistreerd worden naarmate er meer mensen wonen met een laag huishoudinkomen. Deze bevindingen zijn wel volgens de verwachtingen op basis van de sociale desorganisatietheorie.

Er is geen effect van drukte op de hoeveelheid geweldsmisdrijven gevonden waarmee hypothese 4, waarin werd verwacht dat er meer geweldsmisdrijven zouden plaatsvinden in drukke wijken dan in minder drukke wijken, ook wordt verworpen. Het positieve effect van het percentage mensen met een laag huishoudinkomen betekent dat er, wederom tegen de verwachtingen in, meer geregistreerde geweldsmisdrijven plaatsvinden in de armere wijken. Een wijk met een lager inkomensniveau zou immers een sterker sociaal netwerk hebben (Edin & Lein, 1997; Vale, 2002) en daarmee een mindere mate van sociale desorganisatie (Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). Het percentage mensen met een buitenlandse migratieachtergrond heeft een positief effect, wat volgens de verwachtingen is. Een hogere sociale heterogeniteit leidt tot grotere sociale desorganisatie, wat vervolgens weer voor criminaliteit zorgt (Sampson et al., 1997; Steenbeek & Hipp, 2011). Alleen de gemiddelde woontijd op een adres hangt niet significant samen met de hoeveelheid geregistreerde geweldsmisdrijven.

Als laatste is gekeken naar het effect van drukte op de losse indicatoren van gewelds- en vermogensmisdrijven. Voor geweldsmisdrijven zijn geen significante resultaten gevonden. Voor de vermogensmisdrijven is er een positief effect gevonden voor drukte op het aantal zakkenrollerijen per duizend verblijvers. Drukke plekken worden vaak gekenmerkt door een

groot aantal toeristen en bezoekers wat juist de doelgroep die erg gevoelig is voor zakkenrollers is (Inciardi, 1976). Er is een negatieve samenhang van drukte met het aantal inbraken in tuinhuisjes, boxen en garages per duizend inwoners. Dit houdt in dat dit delict juist plaatsvindt in rustige wijken. Als laatste is er een positief effect gevonden van drukte op de hoeveelheid overige vermogensmisdrijven per duizend verblijvers.

Discussie

Dit onderzoek heeft een aantal beperkingen waar rekening mee moet worden gehouden en die een oorzaak zouden kunnen zijn van het ontbreken van significante resultaten. Ten eerste is dit onderzoek gelimiteerd tot de data van de gemeente Amsterdam wat het niet representatief maakt op een grotere schaal. Een N van 91 valt niet te generaliseren op een totaal aantal van 17341 buurten en wijken in Nederland (CBS Statline, 2020). Daarnaast is een grote stad als Amsterdam lastig te vergelijken met een dorp met twintigduizend inwoners wegens de grote verschillen in kenmerken en eigenschappen. Het is goed mogelijk dat andere resultaten worden gevonden als dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van data van een dorp of andere stad.

Een nadeel van de gebruikte data is dat de geregistreerde criminaliteit vaak niet compleet is. Zo hebben toeristen vaak geen tijd om aangifte te doen, zijn ze bang dat ze zelf iets fout hebben gedaan, is er een taalbarrière of zijn ze wantrouwig tegenover de politie (Harte & van Houwelingen, 2017). Ook is er over het algemeen een dalende trend in aangiftebereidheid te zien (Tarling & Morris, 2010; Sinha, 2015) wat een vertekend beeld van cijfers en effecten kan geven. Voor later onderzoek kan het daarom goed zijn om ook naar slachtofferschappen te kijken in plaats van enkel naar geregistreerde criminaliteit.

De onafhankelijke variabele ‘drukte’ bestaat uit inwoner- en bezoekersaantal van wijken. In dit onderzoek wordt geen rekening gehouden met het feit dat dit twee groepen zijn die grote verschillen in eigenschappen kunnen hebben. Daarnaast wordt er bij de variabele over mensen met een migratieachtergrond niet naar de etnische diversiteit gekeken maar enkel naar het percentage mensen met een buitenlandse migratieachtergrond. De variabele wordt in dit onderzoek gebruikt als indicator van de sociale heterogeniteit in een wijk. Door het simpelweg te classificeren als ‘mensen met een buitenlandse migratieachtergrond’ wordt er geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat een grote groep inwoners hetzelfde land van oorsprong heeft en er dus weinig sociale heterogeniteit is. Er zou dan minder sprake van sociale desorganisatie zijn dan gedacht.

In vervolgonderzoek is het goed om ook te kijken naar fysieke buurtkenmerken zoals de hoeveelheid donkere plekken of het aantal uitgaansgelegenheden. Zoals uitgelegd in de theorie sectie kan vooral dit laatste erg van belang zijn voor de hoeveelheid vernielingen in een wijk. Voor vernielingen zal er dus naar andere factoren dan drukte gekeken moeten worden. Daarnaast is te zien dat na het toevoegen van de controlevariabelen er wel significante effecten gevonden worden. Het zou daarom interessant kunnen zijn om in verder onderzoek te kijken naar de effecten van deze variabelen op criminaliteit. Als laatste is er in dit onderzoek oppervlakkig ingegaan op de losse indicatoren voor de verschillende types misdrijven. In het vormen van beleid kan het van pas komen om te kijken naar het specifieke type delict in plaats van het overkoepelende type. In plaats van drie overkoepelende categorieën te analyseren kan er nog worden gekeken naar het effect van drukte en/of de controlevariabelen op de losse indicatoren. De afhankelijke variabelen zijn opgebouwd uit een aantal indicatoren die onderling kunnen verschillen van aard en daarom een andere theoretische basis en aanpak nodig hebben. Er zouden bijvoorbeeld in plaats van een overkoepelende variabele ‘vermogensmisdrijven’ die is gecodeerd vanuit uit twaalf indicatoren, meerdere dummy’s gemaakt kunnen worden die bestaan uit minder indicatoren zodat er nauwkeuriger gekeken wordt.

Ondanks dat de analyses weinig significante resultaten lieten zien kan dit onderzoek goed gebruikt worden als handvat voor verdere onderzoeken. Er kan gekeken worden naar de limitaties van dit onderzoek en op basis daarvan een aangepast onderzoek plaatsvinden. Dit onderzoek heeft laten zien dat drukte weinig invloed heeft op geregistreerde criminaliteit. Dit betekent dat beleidsmakers bij het vormen van (preventieve) beleidsvorming omtrent het aanpakken en van criminaliteit geen rekening hoeven te houden met drukte. Het onderzoek laat zien dat in plaats daarvan beter gekeken kan worden naar buurtkenmerken als inkomensniveau en sociale heterogeniteit.

Literatuur

- Akers, R. L. (1990). Rational choice, deterrence, and social learning theory in criminology: The path not taken. *J. Crim. L. & Criminology*, 81, 653.
- Armitage, Rachel (2002) *To CCTV or not to CCTV?: A review of current research into the effectiveness of CCTV systems in reducing crime*. Nacro Briefing Note.
- Baldwin, J. & Bottoms, A.E. (1976) *The Urban Criminal*. London: Tavistock Publications.
- Battin, J. R., & Crowl, J. N. (2017). Urban sprawl, population density, and crime: an examination of contemporary migration trends and crime in suburban and rural neighborhoods. *Crime prevention and community safety*, 19(2), 136-150.
<https://doi.org/10.1057/s41300-017-0020-9>
- Bernasco, W., & van den Berg, C. (2016). Criminaliteit relateren aan verblijfspopulaties. *Tijdschrift voor Criminologie*, 58(4), 87.
 doi:10.5553/TvC/0165182X2016058004006.
- Biagi, B., & Detotto, C. (2014). Crime as tourism externality. *Regional Studies*, 48(4), 693-709. <https://doi.org/10.1080/00343404.2011.649005>
- Block, R. L., & Block, C. R. (1995). Space, place and crime: Hot spot areas and hot places of liquor-related crime. *Crime and place*, 4(2), 145-184.
- Boakye, K. A. (2010). Studying tourists' suitability as crime targets. *Annals of Tourism Research*, 37(3), 727-743. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2010.01.002>
- Bowen, D., & Clarke, J. (2009). Contemporary tourist behaviour: Yourself and others as tourists. Wallingford, Oxon, UK: CABI.
<http://dx.doi.org/10.1079/9781845935207.0000>
- Bromley, R. D. F., Thomas, C. J., & Millie, A. (2000). Safety concerns in the night-time city centre. *Town Planning Review*, 71, 71-96.

Brown, G., & Devlin, A. S. (2003). Vandalism: Environmental and social factors. *Journal of College Student Development*, 44(4), 502-516. <https://doi.org/10.1353/csd.2003.0037>

Brunt, P., Mawby, R., & Hambly, Z. (2000). Tourist victimisation and the fear of crime on holiday. *Tourism management*, 21(4), 417-424.
[https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(99\)00084-9](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(99)00084-9)

Burgers, J. P. L. (2001). Onveiligheid in de stad. *Het gevecht om het publieke domein*, 25.

Bursik, J. (1988). Social disorganization and theories of crime and delinquency: Problems and prospects. *Criminology*, 26(4), 519-552.
<https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1988.tb00854.x>

Bursik, J., & Harold, G. (1993) Neighborhoods and Crime: The Dimensions of Effective Community Control. *New York: Lexington*.

Ceccato, V., & Haining, R. (2005). Assessing the geography of vandalism: Evidence from a Swedish city. *Urban Studies*, 42(9), 1637-1656.
<https://doi.org/10.1080/00420980500185645>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Geregistreeerde criminaliteit*. Geraadpleegd op 08-03-2021 van
<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/geregistreeerde-criminaliteit>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Geweldsmisdrijf*. Geraadpleegd op 07-04-2021 van:
<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/geweldsmisdrijf>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2020). *Minder traditionele criminaliteit in alle delen van Nederland*. Geraadpleegd op 22-02-2021 van
<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/10/minder-traditionele-criminaliteit-in-alle-delen-van-nederland>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). *Vermogensmisdrijf*. Geraadpleegd op 07-04-2021 van: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/vermogensmisdrijf>

Centraal Bureau voor de Statistiek Open data Statline (2020). *Kerncijfers wijken en buurten 2020*. Geraadpleegd op 23-05-2021 van https://opendata.cbs.nl/statline/portal.html?_la=nl&_catalog=CBS&tableId=84799NED&_theme=235

Cohen, S. (1973). Property destruction: Motives and meanings. *Vandalism*, 23-53. <https://doi.org/10.1177%2F0042085975101007>

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American sociological review*, 588-608. <https://doi.org/10.2307/2094589>

Cook, P. J. (1986). The demand and supply of criminal opportunities. *Crime and justice*, 7, 1-27. <https://doi.org/10.1086/449111>

De Kam, G. R. W., & Needham, D. B. (2004). *Een hele opgave: Over sociale cohesie als motief bij stedelijke herstructurering*. Nijmegen: DGW/Nethur Partnership.

Doeksen, H. (1997). Reducing crime and fear of crime by reclaiming New Zealand's suburban street. *Landscape and Urban Planning*, 39, 243-252. [https://doi.org/10.1016/S0169-2046\(97\)00057-1](https://doi.org/10.1016/S0169-2046(97)00057-1)

Dimanche, F., & Lepetic, A. (1999). New Orleans tourism and crime: A case study. *Journal of travel research*, 38(1), 19-23. <https://doi.org/10.1177%2F004728759903800105>

Eck, J., Chainey, S., Cameron, J., & Wilson, R. (2005). Mapping crime: Understanding hotspots.

Edin, K., & Lein, L. (1997). *Making Ends Meet*. New York: Russell Sage Foundation

Felson, M. (1995). Those who discourage crime. *Crime and place*, 4, 53-66.

- Felson, M., & Boba, R. L. (Eds.). (2010). *Crime and everyday life*. Sage.
- Gemeente Amsterdam (2021). *Gebiedsindelingen*. Geraadpleegd op 21-4-2021 van <https://maps.amsterdam.nl/gebiedsindeling/>
- Gemeente Amsterdam. (14-9-2017). Onderliggende data veiligheidsindex 2017 [dataset]. Geraadpleegd op 24-2-2021 van <https://data.amsterdam.nl/datasets/bcy0MclnBpXyDQ/cijfers-veiligheidsindex/>
- Glaeser, E. L., & Sacerdote, B. (1999). Why is there more crime in cities?. *Journal of political economy*, 107(S6), S225-S258. <https://doi.org/10.1086/250109>
- Glensor, R. W., & Peak, K. J. (2004). *Crimes against tourists*. US Department of Justice, Office of Community Oriented Policing Services.
- Goldstein, A. P. (1996). *The psychology of vandalism*. New York: Plenum Press. <https://doi.org/10.1007/978-1-4899-0176-7>.
- Graham, K., & Wells, S. (2001). Aggression among young adults in the social context of the bar. *Addiction Research & Theory*, 9(3), 193-219. <https://doi.org/10.3109/16066350109141750>
- Gul, S. (2009). An evaluation of rational choice theory in criminology. *Girne American University Journal of Sociology and Applied Science*, 4(8), 36-44.
- Hardyns, W., Van de Velde, M., Pauwels, L., & Ponsaers, P. (2010). Veelvoorkomende criminaliteit, slachtofferschap en stedelijkheid in België: een criminografische analyse. *Criminografische ontwikkelingen: van (victim)-survey tot penitentiaire statistiek*, 1, 27.
- Harries, K. (2006). Property crimes and violence in United States: An analysis of the influence of population density. *UMBC Faculty Collection*.

- Harte, J. M., & van Houwelingen, I. (2017). Het groeiende toerisme in Amsterdam en de aanzuigende werking op criminaliteit. *Proces: Tijdschrift voor strafrechtspleging*, (5), 338-348.
- Herbert, D. T. (1977). An areal and ecological analysis of delinquency residence; Cardiff 1966 and 1971. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 68(2), 83-99. 10.1111/j.1467-9663.1977.tb01398.x
- Hollis-Peel, M. E., Reynald, D. M., Van Bavel, M., Elffers, H., & Welsh, B. C. (2011). Guardianship for crime prevention: A critical review of the literature. *Crime, law and social change*, 56(1), 53-70. DOI 10.1007/s10611-011-9309-2
- Inciardi, J. A. (1976). The pickpocket and his victim. *Victimology*, 1(3), 446-453.
- Jud, D. G. (1975). Tourism and crime in Mexico. *Social Sciences Quarterly*, 56(2), 324-330.
- Kassem, M., Ali, A., & Audi, M. (2019). Unemployment rate, population density and crime rate in Punjab (Pakistan): an empirical analysis.
- Levantis, T., & Gani, A. (2000). Tourism demand and the nuisance of crime. *International Journal of Social Economics*. <https://doi.org/10.1108/03068290010336964>
- Levine, E. M., & Kozak, C. (1979). Drug and alcohol use, delinquency, and vandalism among upper middle class pre-and post-adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 8(1), 91-101. <https://doi.org/10.1007/BF02139143>
- Liebow, E. (1967). *Tally's corner: A study of negro streetcorner men*. Boston: Little, Brown.
- Lin, V. L. & Loeb, P. (1977). Tourism and crime in Mexico: Some comments. *Social Science Quarterly*, 58(1), 164-167.
- Kasarda, J. D., & Janowitz, M. (1974). Community attachment in mass society. *American sociological review*, 328-339. <https://doi.org/10.2307/2094293>

- Keel, R. O. (1997). The evolution of classical theory: Rational choice, deterrence, incapacitation and just dessert.
- Kornhauser, R., Krivo, L., & Ruth, P. (1978). *Social Sources of Delinquency*. Chicago, Ill.: University of Chicago Press
- LaGrange, T. C. (1999). The impact of neighborhoods, schools, and malls on the spatial distribution of property damage. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 36(4), 393-422. <https://doi.org/10.1177%2F0022427899036004003>
- Levine, E. M., & Kozak, C. (1979). Drug and alcohol use, delinquency, and vandalism among upper middle class pre-and post-adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 8(1), 91-101. <https://doi.org/10.1007/BF02139143>
- Martin, D. (2002). Spatial patterns in residential burglary: Assessing the effect of neighborhood social capital. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 18(2), 132-146. <https://doi.org/10.1177%2F1043986202018002002>
- Millward, R. E. (1988). The safe city: municipal strategies for preventing public violence against women. *Toronto: City of Toronto, Planning and Development Department*.
- Miró, F. (2014). Routine activity theory. *The encyclopedia of theoretical criminology*, 1-7. <https://doi.org/10.1002/9781118517390.wbetc198>
- Mirrlees-Black, C., Mayhew, P., & Percy, A. (1996). *The 1996 British Crime Survey: England and Wales*. London: HMSO (Home Office Statistical Bulletin, Issue 19/96, Research and Statistics Directorate)
- Morenoff, J. D., Sampson, R. J., & Raudenbush, S. W. (2001). Neighborhood inequality, collective efficacy, and the spatial dynamics of urban violence. *Criminology*, 39(3), 517-558. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.2001.tb00932.x>

- Nelson, A. L., Bromley, R. D., & Thomas, C. J. (2001). Identifying micro-spatial and temporal patterns of violent crime and disorder in the British city centre. *Applied geography*, 21(3), 249-274. [https://doi.org/10.1016/S0143-6228\(01\)00008-X](https://doi.org/10.1016/S0143-6228(01)00008-X)
- Norlander, T., Nordmarker, A., & Archer, T. (1998). Effects of alcohol and frustration on experimental graffiti. *Scandinavian Journal of Psychology*, 39, 201-207. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/1467-9450.00080>
- Onderzoek, Informatie en Statistiek (2020). *Migratie Amsterdam en regio*. Geraadpleegd op 06-04-2021 van: <https://data.amsterdam.nl/datasets/rGo2fSiuqsePIA/migratie-amsterdam-en-regio/>
- Onderzoek, Informatie en Statistiek (2021). *Bevolking wijken en stadsdelen en (gemiddelde) woontuur op het adres, 1 januari 2016-2020*. Geraadpleegd op 11-04-2021 van <https://data.amsterdam.nl/datasets/DMknRs8hEH-CtA/bevolking-wijken/>
- Pedersen, W., Copes, H., & Sandberg, S. (2016). Alcohol and violence in nightlife and party settings: A qualitative study. *Drug and alcohol review*, 35(5), 557-563. <https://doi.org/10.1111/dar.12395>
- Pierce, G. L., Spaar, S., & Briggs, L. R. (1988). The character of police work: Strategic and tactical implications. *Center for Applied Social Research*, Northeastern University.
- Piquero, A. R., & Hickman, M. (2002). The rational choice implications of control balance theory. *Rational choice and criminal behavior: Recent research and future challenges*, 85-107.
- Pizam, A. (1982). Tourism and crime: is there a relationship?. *Journal of Travel Research*, 20(3), 7-10. <https://doi.org/10.1177%2F004728758202000302>
- Potter, L. B., Sacks, J. J., Kresnaw, M.-J., & Mercy, J. (1994). Non-fatal violence, United States, 1994. *Public Health Reports*, 114, 343-352. <https://dx.doi.org/10.1093%2Fpshr%2F114.4.343>

- Rainwater, L. (1970). The problem of lower class culture. *Journal of Social Issues*, 26(2), 133–148.
- Rosenfeld, R., Baumer, E. P., & Messner, S. F. (2001). Social capital and homicide. *Social Forces*, 80(1), 283-310. <https://doi.org/10.1353/sof.2001.0086>
- Ryan, C. (1993). Crime, violence, terrorism and tourism: an accidental or intrinsic relationship?. *Tourism Management*, 14(3), 173-183.
[https://doi.org/10.1016/0261-5177\(93\)90018-G](https://doi.org/10.1016/0261-5177(93)90018-G)
- Sampson, R. J., & Groves, W. B. (1989). Community structure and crime: Testing social-disorganization theory. *American journal of sociology*, 94(4), 774-802.
- Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy. *science*, 277(5328), 918-924. DOI: 10.1126/science.277.5328.918
- Shaw, C. R., & McKay, H. D. (1942). *Juvenile delinquency and urban areas*. University of Chicago Press.
- Sherman, L. W., Gartin, P. R., & Buerger, M. E. (1989). Hot spots of predatory crime: routine activities and the criminology of place. *Criminology*, 27, 27–55.
<https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1989.tb00862.x>
- Sinha, M. (2015). *Trends in reporting criminal victimization to police, 1999 to 2009*. Statistics Canada.
- Skogan, W. G. (1992). *Disorder and decline: Crime and the spiral of decay in American neighborhoods*. University of California Press.
- Steenbeek, W., & Hipp, J. R. (2011). A longitudinal test of social disorganization theory: Feedback effects among cohesion, social control, and disorder. *Criminology*, 49(3), 833-871. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.2011.00241.x>

- Tarling, R., & Morris, K. (2010). Reporting crime to the police. *The British Journal of Criminology*, 50(3), 474-490. <https://doi.org/10.1093/bjc/azq011>
- Tomsen, S. (1997). A top night: social protest, masculinity and the culture of drinking violence. *British Journal of Criminology*, 37, 90–102. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a014152>
- Townsley, M., & Grimshaw, R. (2013). The consequences of queueing: Crowding, situational features and aggression in entertainment precincts. *Crime Prevention and Community Safety*, 15(1), 23-47. <https://doi.org/10.1057/cpcs.2012.12>
- Vale, L. J. (2002). *Reclaiming public housing*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- van der Land, M., de Groot, I., Boutellier, H., & Visser, R. (2014). Uitgaansgeweld en de morele setting van het uitgaan in Amsterdam. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 13, 1. DOI: 10.5553/TvV/187279482014013001001
- Van Tran, X., & Bridges, F. S. (2009). Tourism and Crime in European Nations. *E-review of Tourism Research*, 7(3).
- VeiligheidsMonitor (2017). *Over de VeiligheidsMonitor*. Geraadpleegd op 06-04-2021 van: http://www.veiligheidsmonitor.nl/Veiligheidsmonitor/Over_de_Veiligheidsmonitor
- Weisburd, D., Maher, L., Sherman, L., Buerger, M., Cohn, E., & Petrisino, A. (1992). Contrasting crime general and crime specific theory: The case of hot spots of crime. *Advances in criminological theory*, 4(1), 45-69.
- West, R., Drummond, C., & Eames, K. (1990). Alcohol consumption, problem drinking and anti-social behaviour in a sample of college students. *British Journal of Addiction*, 85, 479-486. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1360-0443.1990.tb01668.x>

- Wikström, P. O. H. (2012). *Urban crime, criminals, and victims: The Swedish experience in an Anglo-American comparative perspective*. Springer Science & Business Media.
- Wilson, J. Q. & Kelling, G. L. (1982). The police and neighborhood safety: Broken windows. *The Atlantic Monthly*, 29-38.
- Wortley, S., Seepersad, R., McCalla, A., Singh, R., Mandon, N., Greene, C., & Roswell, T. (2008). Review of the roots of youth violence: Literature reviews. *Ministry of Children and Youth Services*.
- Young, D. (2003). Pickpockets, their victims, and the transit police. *FBI L. Enforcement Bull.*, 72, 1.
- Zijderveld, A. C. (1998). *A theory of urbanity: the economic and civic culture of cities*. Transaction Publishers.